

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr. 700/1 Prot.

Tiranë, më 07 / 05 / 2021

V E N D I M

Nr. 78, Datë 07 / 05 / 2021

Bazuar në nenin 32/1/a dhe nenin 33 të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi mori në shqyrtim ankesën nr. 81, datë 30.04.2021, të K. S¹ kundër Komisionit Mjekësor të Caktimit të Aftësisë për Punë (KMCAP) Korçë, në të cilën pretendohet për diskriminim për shkak të “gjendjes shëndetësore”.

Në përfundim të shqyrtimit të ankesës, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi²,

K O N S T A T O I:

I. Parashtrimi i fakteve sipas subjektit ankues.

Në shpjegimet e dhëna në formularin e ankesës, nga përfaqësuesja ligjore e subjektit ankues, F. S, citohet se: “Djali im K. S është 32 vjeç dhe që në moshën 7 vjeçare është sëmurë me epilepsi dhe është trajtuar me KEMP social, në masën e 10 000 lekëve. Në tetor të vitit 2020 kam bërë përsëritjen e dokumentacionit si çdo vit tjetër, dhe në muajin prill 2021 kam marrë përgjigjen se fëmija im nuk është përfitues, pasi është komisionuar pa grup.”.

Nga aktet bashkëlidhur ankesës rezulton se:

- Me vendimin nr. 3116, datë 31.10.2018 të KMCAP Korçë, për vlerësimin e personave me aftësi të kufizuar (PAK), është caktuar se K. S është PAK, grupi 2, nga data 01.11.2018 deri me datë 31.10.2019, dhe i është caktuar afati i rikontrollit në KMCAP në muajin gusht 2019.
- Me vendimin nr. 3856, datë 13.11.2019 të KMCAP Korçë, për vlerësimin e personave me aftësi të kufizuar (PAK), është caktuar se K. S është PAK, grupi 2, nga data

¹ Bazuar në aktin e depozituar në dosjen e ankuesit/Prokurë e Posaçme, ai është përfaqësuar në këtë proces administrativ nga nëna e tij, znj. F. S.

² Në vijim do t'i referohemi me akronimin: KMD.

01.11.2019 deri me datë 31.10.2020, dhe i është caktuar afati i rikontrollit në KMCAK në muajin gusht 2020.

- Me vendimin nr. 4784, datë 16.02.2021 të KMCAK Korçë, për vlerësimin e personave me aftësi të kufizuar (PAK), është caktuar se K. S nuk është PAK, cilësuar “pa grup”, nga data 01.03.2021 dhe në vijim pa caktuar një datë/afat, si dhe nuk i është caktuar afati i rikontrollit në KMCAK. Diagnoza e përcaktuar në kartelë është “Epilepsi”.

Përfaqësuesja ligjore e subjektit ankues ka pretenduar se K. S është diskriminuar për shkak të gjendjes shëndetësore, duke u shprehur se i është hequr pa të drejtë e drejta e përfitimit të KEMP-it.

Në përfundim të ankesës, përfaqësuesja ligjore e K. S, ka kërkuar nga Komisioneri të konstatojë diskriminimin e tij dhe të urdhërojë rilidhjen e KEMP-it.

II. Nga shqyrtimi paraprak i ankesës, u konstatua se:

Në nenin 1 të ligjit nr. 10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, përcaktohet se: “Ky ligj rregullon zbatimin dhe dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër”.

Diskriminimi përkufizohet nga ligji 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar, në nenin 3, pika 1, si: “Çdo dallim, përjashtim, kufizim apo preferencë, bazuar në cilindo shkak të përmendur në nenin 1 të këtij ligji, që ka si qëllim apo pasojë pengesën apo bërjen e pamundur të ushtrimit në të njëjtën mënyrë me të tjerët, të të drejtave e lirive themelore të njohura me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, me aktet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë, si dhe me ligjet në fuqi”.

Në bazë të nenit 7, të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, mbrojtja nga diskriminimi garantohet ndaj çdo veprimi ose mosveprim të autoriteteve publike ose të personave fizikë a juridikë që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë ose privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi apo grupi personash, ose që i ekspozon ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta ose të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë ose grupe të tjera personash.

Nga shqyrtimi paraprak i dokumentacionit të depozituar nga ankuesi pranë KMD-së, konstatohet se:

- Me vendimin nr. 4784, datë 16.02.2021 KMCAP Korçë, ka vendosur që K. S, vuan nga “Epilepsia”, dhe nuk përfiton pagesën e aftësisë së kufizuar, pasi është komisionuar “pa grup”.
- Kundër vendimit të KMCAP-it, personi ka të drejtë të ankohet brenda 30 ditëve. Ankesa bëhet me shkrim dhe dorëzohet pranë Drejtorisë Rajonale të Sigurimeve Shoqërore/ DRSSH-së përkatëse.
- Përfaqësuesja ligjore e ankuesit, pas marrjes së vendimit, të sipërcituar nuk ka paraqitur ankim pranë KMCAP Epror, sikurse parashikohet në dipozitat ligjore përkatëse.

Në nenin 8 të Ligjit nr.57, datë 18.07.2019 “Për Asistencën Sociale në Republikën e Shqipërisë”, përcaktohet se: Përfitues të pagesës për aftësinë e kufizuar janë:

- a) personat paraplegjikë dhe tetraplegjikë, të cilët deklarohen me vendim të Komisionit Mjekësor të Caktimit të Aftësisë për Punë se janë bërë të tillë, pavarësisht nga shkaku dhe moshë;*
- b) personat me aftësi të kufizuar, të cilët deklarohen të paaftë për punë me vendim të Komisionit Mjekësor të Caktimit të Aftësisë për Punë, si dhe personat e paaftë për punë, sipas Komisionit Mjekësor të Caktimit të Aftësisë për Punë, të cilët nuk plotësojnë kushtet ligjore për përfitim të pensionit të invaliditetit të punës sipas ligjit të sigurimeve shoqërore në Republikën e Shqipërisë;*
- c) personat me aftësi të kufizuar, të deklaruar të tillë me vendim të Komisionit Shumëdisiplinor të Vlerësimit të Aftësisë së Kufizuar;*
- ç) personat, të cilët janë deklaruar invalidë pune me vendim të Komisionit Mjekësor të Caktimit të Aftësisë për Punë, që përfitojnë pension invaliditeti dhe shtesë mujore mbi të, sipas Statusit të Invalidit të Punës.*

Në Kreun IV të Vendimit nr. 182, datë 26.02.2020, të Këshillit të Ministrave, “Për përcaktimin e masës, të kriterëve, procedurave e dokumentacionit për vlerësimin dhe përfitimin e pagesës për personat me aftësisë së kufizuar, si dhe të ndihmës personal”, përcaktohet procedura dhe dokumentacioni për vlerësim dhe përfitim për shkak të aftësisë së kufizuar, në të cilën parashikohet që:

- *“Personat, që vlerësohen me aftësi të kufizuar, pajisen nga institucioni i kujdesit shëndetësor, i specializuar me shtretër, me fletën e drejtimit për në KMCAP. Personat, që rivlerësohen për aftësinë e kufizuar, pajisen nga mjeku specialist me epikrizë, në bazë të rekomandimit të mjekut të familjes. Dokumentacioni për vlerësimin/rivlerësimin e aftësisë së kufizuar, së bashku me kopje të dokumentit të identifikimit, dërgohen brenda 5 (pesë) ditëve nga institucioni shëndetësor pranë njësisë administrative ku individi ka vendbanimin.*
- *Për personat me aftësi të kufizuar, për të cilët me vendim të komisionit mjekësor është përcaktuar se kanë nevojë për përkujdesje, plotësohet brenda 30 (tridhjetë) ditëve dokumentacioni për ndihmësin personal, sipas përcaktimeve të legjisllacionit në fuqi për mënyrën e ofrimit të ndihmesës personale dhe kriteret e përzgjedhjes së ndihmës personal.*

- *Personat me aftësi të kufizuar, të cilët ndjekin arsimin e mesëm të lartë apo të lartë, paraqesin çdo fillim të vitit ri shkollor/akademik dokumentet e mëposhtme:*
 - a) *Vërtetimin, të nënshkruar nga titullari dhe sekretari i institucionit arsimor të mesëm të lartë dhe të lartë, ku të shënohen emri dhe mbiemri i personit, niveli i arsimit që ndjek, viti shkollor/akademik dhe kohëzgjatja. Për të vërtetuar frekuentimin e procesit mësimor vërtetimi lëshohet çdo tre muaj. Vërtetimi për shlyerjen e detyrimeve të çdo sezoni lëshohet vetëm për personat që ndjekin arsimin e lartë;*
 - b) *Kopjen e noterizuar të dëftesës së çdo viti dhe kopjen e noterizuar të diplomës në mbarim të shkollës së mesme të lartë apo të lartë, si dhe/ose kopje të dëshmisë së kursit të kualifikimit.*
- *Personat me aftësi të kufizuar, të cilët kanë fituar gradë shkencore/titull akademik, paraqesin kopjen e noterizuar të dokumentit që vërteton fitimin e gradës shkencore/titullit akademik.*
- *Shërbimi Social Shtetëror (SHSSH) në nivel qendror ose rajonal ka të drejtë të verifikojë, me strukturat përgjegjëse për çështjet e arsimit, vlefshmërinë e dokumentit të lëshuar nga ana e institucioneve arsimore.*
- *Administratori shoqëror, me marrjen e dokumentacionit nga institucioni shëndetësor, e dërgon atë brenda 24 (njëzet e katër) orëve, me procesverbal, pranë mjekut të drejtorisë rajonale të shërbimit social shtetëror, dhe listën emërore të personave që do të vlerësohen apo do të rivlerësohen, pranë KMCAP-së. Mjeku verifikon nëse dosjet e paraqitura janë të plotësuara me dokumentacionin përkatës dhe, më pas, i përcjell ato në KMCAP. Mjeku mban regjistrin e personave me aftësi të kufizuar, sipas pikës 1, të kreut I, të këtij vendimi.*
- *Në rastet e rivlerësimit, administratori shoqëror njofton personin 2 (dy) muaj para përfundimit të afatit të vlerësimit për pajisjen me epikrizën përcjellëse.*
- *Personat, të cilëve u ndryshon gjendja shëndetësore brenda afatit të përfitimit, i nënshtrohen procedurës së rivlerësimit me fletëdrejtimi të re.*
- *Drejtoritë rajonale të shërbimit social shtetëror, në përfundim të vlerësimit të aftësisë së kufizuar për personat aplikues, hedhin në arkivin elektronik, brenda 10 (dhjetë) ditëve, nga data e vlerësimit/rivlerësimit, dokumentacionin që përmban dosja e përfituesit dhe e dërgojnë atë pranë njësisë administrative, të shoqëruar me njoftimin për vendimin për çdo person.*
- *Administratori shoqëror, në bazë të vendimeve të komisionit, përgatit listën e përfituesve të pagesës së aftësisë së kufizuar, të shoqëruar me masën e përfitimit për çdo përfitues, përfshirë edhe përfitimet shtesë, të bazuara në dokumentacionin përkatës, sipas legjislacionit në fuqi. Kjo listë i dërgohet çdo muaj strukturës përgjegjëse për shërbimet sociale në bashki për të kryer pagesat.*
- *Struktura përgjegjëse për shërbimet sociale në bashki përgatit listën e plotë dhe masat e përfitimit për përfituesit e pagesave të aftësisë së kufizuar nën juridiksionin e saj dhe mundëson ekzekutimin e pagesave brenda afateve ligjore”.*

Bazuar në sa më sipër, brenda 30 ditëve nga data e marrjes së vendimit të KMCAP Rajonal, personi mund të apelojë vendimin në KMCAP Epror të specializuar. Kërkesa bëhet me shkrim nga individit dhe dorëzohet pranë DRSSH në rastin e personave që kanë aplikuar për të përfituar nga skema e invalidëve të punës, ose pranë drejtorive rajonale të SHSSH në rastin e personave që kanë aplikuar për të përfituar nga skema e personave me aftësi të kufizuara. Këto drejtori duhet të dergojnë kërkesën pranë Institutit të Sigurimeve Shoqërore/ISSH ose SHSSH brenda 10 ditëve. Bashkë me këtë kërkesë, që është ankim nga ana e individit, mjekët e ekspertizës përgatisin dhe një relacion të hollësishëm që argumenton vendimin që kanë marrë.

Individi në rastin kur nuk është dakord me vendimin e KMCAP-it, pasi mund të jetë vlerësuar “pa grup”, që nënkupton se ai nuk përfiton nga skema e sigurimeve shoqërore, mund ta ankimojë atë pranë KMCAP Epror.

Përgjigjja e argumentuar, pra vendimi i arsyetuar që ka marrë KMCAP Rajonal, bazohet në intervistat e zhvilluara me mjekët e ekspertizës dhe lidhet me vlerësimin dhe caktimin e diagnozës mjekësore, të cilën vetëm mjekët, anëtarë të KMCAP-ve, mund ta japin dhe vetëm KMCAP Epror të specializuara, mund të gjykojnë për vendimet e KMCAP-ve Rajonale.

Për shkak të natyrës specifike apo natyrës juridike të marrëdhënies që krijohet gjatë vlerësimit të aftësive për punë, këto vendime mund të merren vetëm nga mjekët e specializuar të punësuar pranë KMCAP-ve Rajonale dhe Epror.

Duke vijuar më tej me procesin e ankimit, KMCAP Epror ka detyrimin të komisionojë personin, i cili ankimon vendimin e KMCAP Rajonal brenda dy muajsh nga data e marrjes së ankesës. Nëqoftëse personi nuk paraqitet dy herë radhazi, KMCAP Epror merr vendim “pa invaliditet/grup” dhe praktika kthehet pranë drejtorive rajonale të ISSH dhe SHSSH.

Bazuar në deklaratimet e depozituara nga përfaqësuesja ligjore e K. S, si dhe dokumentacionit bashkëlidhur, rezulton se Vendimi nr. 4784, datë 16.02.2021 i KMCAP Korçë, nuk është ankimuar pranë KMCAP Epror .

Komisioneri, vlerëson se, në mungesë të kryerjes së kësaj procedure, KMCAP-i Epror nuk ka patur mundësinë e marrjes në shqyrtim të rastit të K. S e si rrjedhim, ai nuk ka përfutur pagesën për aftësinë e kufizuar.

Bazuar në sa më lart, Komisioneri sqaron se, rimarrja në shqyrtim e vendimeve të këtyre organeve (KMCAP Rajonale apo KMCAP Epror) nuk bën pjesë në kompetencat e Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi³.

Për sa më sipër, referuar nenit 33, pika 4, gërma b), të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, ku parashikohet se: “Ankesa nuk pranohet nëse: ...b) përbën

³ Për analogji citojmë: Vendimin nr.185, datë 28.09.2018, Vendimin nr.55, datë 24.04.2019 dhe Vendimin nr.06, datë 08.01.2020 dhe Vendimin nr. 61, datë 12.06.2020, e KMD, Vendimin nr. 59, datë 13.04.2021, e KMD, publikuar në web-in e institucionit: www.kmd.al

abuzim me të drejtën e ankimit para komisionerit, ose është e papajtueshme me dispozitat e këtij ligji”, Komisioneri gjykon se ankesa nuk mund të pranohet dhe për rrjedhojë nuk mund t’i nënshtrohet procedurave të mëtejshme të parashikuara në ligj për shqyrtimin e saj.

Në përfundim, Komisioneri i sugjeron ankueses që, për përfitimin e pagesës së aftësisë së kufizuar të K. S, të ndjekë dhe zbatojë procedurat e parashikuara në Kreun IV të VKM-së nr. 182, datë 26.02.2020 “*Për përcaktimin e masës, të kriterëve, procedurave e dokumentacionit për vlerësimin dhe përfitimin e pagesës për personat me aftësisë së kufizuar, si dhe të ndihmës personal*”.

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi i rekomandon gjithashtu subjektit ankues, që t’i drejtohet për ofrimin e ndihmës ligjore falas, Komisionit Shtetëror për Ndihmën Juridike⁴, ose Shërbimit Ligjor Falas⁵.

PËR KËTO ARSYE:

Mbështetur në nenin 21/1, nenin 32, pika 1/a, si dhe nenin 33, pikat 1, 4/ç dhe 10 të ligjit nr.10221/2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

V E N D O S I:

1. Mospranimin e ankesës nr. 81 Regj., datë 30.04.2021, të subjektit ankues K. S, pasi nuk plotësohen kriteret përkatëse të parashikuara nga ligji 10221/2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, i ndryshuar.
2. Kundër këtij vendimi lejohet ankim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, brenda 45 ditëve nga marrja dijani e këtij vendimi.

KOMISIONER

Robert GAJDA

Fusha: Të mira dhe shërbime
Shkaku: Gjendja shëndetësore
Lloji i vendimit: Mospranim

⁴ Me adresë: Pranë Ministrisë së Drejtësisë, Blv. “Zogu i Parë”, Tiranë.

⁵ Me adresë: Bulevardi: “Bajram Curri”, Pall: “Agimi”, Shk. 18, Ap. 322, Tiranë, Nr.tel: 0422 53113.